

Život Cirkvi

Ročník 14

9/2007

**Myslite na to, čo je hore, nie na to,
čo je na zemi!“ (Kol 3, 1-22)**

V koho mene?

Prednedávnom som dostal strach. Normálne som sa začal báť. O zdravie našej vernej kritičky z Ústavu štátu a práva SAV. Naozaj a úprimne. Už dlho nedostala takmer žiaden priestor, aby nám katolíkom oznámila, akí sme násilníci, skorumpovaní, prepletení so štátnou mocou... No jednoducho zo stredoveku. Ale dočkal som sa. Slová súkromnej osoby, od ktorej názorov sa písomne dištancovali aj zodpovední v SAV dostala naraz toľko príležitostí, že by jej závideli i mnohé iné celebrity.

Rešpektujem neprofesionalitu mnohých novinárov, pre ktorých je hlas nezastupujúci žiadnu verejnú inštitúciu zaujímavý.

Čo si však pomyslieť o tvorcach náboženského vysielania verejnoprávnej televízie, ktorí jej v rámci programov pre veriacich dajú slušný priestor?

Ak kfmíme malé dieťa, dávame si pozor na to, čo mu dáme prehltnúť. Ak by sme dali mesačnému dieťaťu kus klobásy, môžeme mať možno dobrý úmysel, no zdravý rozum asi nemáme. Tak vnímam aj krehké vzťahy ekumenizmu. Ak zaznie v relácii, ktorú pripravujú evanjelici, že tí najhorší a jediní zlí vo vzťahu štát-cirkvi sú katolíci, tak to nepovažujem za korektné ani ekumenické. Zvlášť, ak nikto zo zástupcov katolíckej cirkvi nedostane slovo na obhajobu. Ak v relácii odznie informácia, že Základná zmluva medzi SR a Svätou stolicou je utvrdením svojej hegemonie voči štátu, no nedozviem sa, že takmer identickú zmluvu majú so štátom aj ďalšie cirkvi, môžem to nazvať manipuláciou? Prekvapenie o to väčšie, že takúto reláciu schvália a odvysielajú z redakcie, ktorá má tieto hodnoty brániť.

V polovici februára som navštívil sever Talianska. Stretol som priateľov a trochu si oddýchol. Využil som čas, keď sa aj naši biskupi zotavovali. Duchovne. Tak trochu som im aj závidel, nakoľko im duchovné cvičenia pripravil kardinál Tomáš Špidlík. Práve jeho sme ako študenti z Ríma poznali ako nezlomného optimistu plného zdravého humoru.

Ale vráťme sa do Talianska. Priateľ kňaz mi hovoril o prieskume, ktorý urobili medzi veriacimi Katolíckej cirkvi. Otázka znela, ktorý svätec je najpopulárnejší. Bez konkurencie zvíťazil Páter Pio. Na druhom mieste skončil Anton Paduánsky a na treťom- Panna Mária... Na siedmom mieste objavili vyhodnocovatelia prieskumu Pána Ježiša!

Vysvetlení sa nám ponúka hneď niekoľko- jedni môžu tvrdiť, že otázka znela, ktorý svätec je najpopulárnejší a teda Ježiš do tejto kategórie nepatrí. Iní budú namietat', že je to dôsledok prehnanej úcty svätých hraničiacej s poverou. A iní nám povedia, že ide aj tak len o prieskum.

Výsledok je však varovným signálom toho, ako ľahko sa viera mení na „portafortunu“, ako hovoria sami taliani. Pokiaľ mi to prináša šťastie, prečo by som neveril a nenosil obrázok svätca? Ale ak nie, čo potom? Ak mi život prinesie aj neúspech a pokorenie, čo po-

tom? A ak mi dovoľíte ešte jednu poznámku k danému výskumu- ukázal presný opak toho, čo prežívame na Slovensku. Nechcem si predstaviť výsledok prieskumu, ktorý by zisťoval, čo vedia Slováci napríklad o svätom Gorazdovi...

A tu sa dostávame zasa do inej roviny. Bývalý pracovník Ústavu marxizmu-leninizmu Peter Weiss sa akosi rozpísal. Najskôr v jednom denníku a potom pre istotu aj v druhom. A poučoval a poučoval... Jeho čierno-biele vídenie mi silno pripomínalo isté obdobie. A tak som sa vrátil k niektorým historickým prameňom k téme, o ktorej sa pán Weiss rozpísal. Prvý dokument je z októbra 1987. Ide o Vyhlásenie k deportáciám Židovských občanov zo Slovenska. 24 signatárov, medzi ktorými bol aj vtedajší biskup Korec, kňazi, veriaci laici i ďalší, vtedy napísalo: „Za mŕtvymi môžeme už len smútiť alebo veriaci spomedzi nás sa za nich s hlbokou ľútosťou modliť. Ich živých príbuzných a ostaných príslušníkov národa po celom svete by sme však chceli odprosiť v mene nášho svedomia, v mene ľudskosti a kresťanskí signatári i v mene náboženskej viery, ktorú sa usilujeme prežívať a ktorej korene cez Starý zákon sú nám spoločné s národom Izraela.“ Toto vyhlásenie je niektorým dobre známe. S oveľa väčším prekvapením som však našiel stanovisko Ústredného zväzu židovských náboženských obcí v Slovenskej socialistickej republike z toho istého roku. V ňom sa okrem iného píše: „Odmietame pseudopatetické a štvavé vyhlásenie malej skupiny občanov, ktorých cieľom je narušiť pokoj a harmonické spolunažívanie občanov židovského vierovyznania s ostatnými občanmi v našom štáte.“

Viem a plne si uvedomujem, kto vtedy židovskú náboženskú obec zastupoval. To však neznamená, že pamäť treba mať funkčnú iba na určité skutočnosti. Pre jej oživenie odporúčam knihu kardinála Korca s názvom Slová pre život s podtitulom Svedectvá doby 1969-1989.

Pôstne obdobie, ktoré práve prežívame, je príležitosťou obnoviť pamäť. Nielen tú historickú. Pamäť na vlastné chyby či zlyhania, aby sme za ne mohli odprosiť Pána dejín- a to i tých našich osobných. Zároveň však i pamäť na to krásne a pekné, čoho sa nám dostalo. Pretože na to zabúdame častokrát ešte rýchlejšie. Pyramída hodnôt stojí opäť pred nami. Je potrebné opätovné prehodnotenie toho, čo stojí na jej vrchole a čo naopak tvorí základ mojich hodnôt. Ak by sa podcenila prasklina v základoch, stavba sa môže tragicky zrútiť. Tak ako, ako prednedávnom v Turecku.

Počul som staršiu pani povedať- „Chvála Pánu Bohu, že máme pôstne obdobie. Tak som sa naň už tešila“. Potešili ma tieto slová. Stále viac si pôstne obdobie obľubujem aj ja. Plánujete si to totiž vytváram priestor na čítanie, premýšľanie i modlitbu. A to chcem dopriať i popriať aj všetkým vám, drahí poslucháči. Pravidelní, či náhodní.

komentár Jozefa Kováčika

Príhovor Benedikta XVI. pred nedeľnou modlitbou Anjel Pána

Pápež Benedikt XVI. sa v nedeľu 25. februára napoludnie pomodlil spolu s veriacimi zhromaždenými na Námestí sv. Petra vo Vatikáne mariánsku modlitbu Anjel Pána. Pred ňou sa im prihovoril týmito slovami:

„Drahí bratia a sestry,

tohtoročné poslanstvo na Veľký pôst je inšpirované veršom z Jánovho evanjelia, ktorý je odkazom na mesiášske Zachariášovo proroctvo: „Uvidia, koho prebodli“ (Jn 19, 37). Milovaný učeník, ktorý bol spolu s Máriou, Ježišovou matkou, a s ďalšími ženami prítomný na Kalvárii, bol očitým svedkom toho, ako kopija prerazila Ježišov bok a vyšla z neho krv a voda (porov. Jn 19, 31 – 34). Toto gesto vykonané neznámym rímskym vojakom, určené na zabudnutie, zostalo

tak hlboko vtlačené do očí a srdca apoštola, že ho zaznamenal aj vo svojom evanjeliu. Koľko obrátení sa udialo počas storočí vďaka tomuto výrečnému poslanstvu lásky, ktorú prijíma ten, koho pohľad sa upiera na ukrižovaného Ježiša!

Vstupujeme teda do veľkopôstneho obdobia so zrakom upretým na Ježišov bok. V encyklike *Deus caritas est* (porov. 12) som chcel zdôrazniť, že iba ak uprieme zrak na Ježiša pre nás ukrižovaného, môžeme spoznať a kontemplovať základnú pravdu: „Boh je láska“ (1 Jn 4, 8. 16). Ako som v nej napísal, „vďaka tomuto pohľadu kresťan nachádza cestu svojho života a svojho milovania“ (*Deus caritas est*, 12). Ak kontemplujeme očami

viery Ukrižovaného, môžeme do hĺbky pochopiť, čo je hriech, aké tragické sú jeho dôsledky a zároveň aká nesmierne veľká je moc Pánovho odpustenia a milosrdenstva. Počas týchto veľkopôstnych dní neoddeľme svoje srdce od tohto tajomstva hlbokjej ľudskosti a vysokej duchovnosti. Keď sa pozeráme na Krista, môžeme zároveň pocítiť, že on sa pozerá na nás. Ten, ktorého sme my sami

prebodli svojimi vinami, neprestáva zaplavovať svet nevyčerpatelným prúdom milosrdnej lásky. Kiežby ľudstvo pochopilo, že iba z tohto prameňa možno načerpať duchovnú energiu, ktorá je nevyhnutná na budovanie pokoja a šťastia, ktoré každá ľudská bytosť neprestajne hľadá.

Prosme Pannu Máriu, ktorej dušu zasiahla bolesť, keď stála pri kríži svojho Syna, aby nám vyprosila dar pevnej viery. Nech nás vedie veľkopôstnym putovaním a nech nám pomáha opustiť všetko, čo nám bráni počúvať Krista a jeho slovo spásy. Jej zverujem osobitným spôsobom týždeň duchovných cvičení, ktoré sa začnú dnes poobede tu vo Vatikáne a ktoré si vykonám spolu s mojimi spolupracovníkmi Rímskej kúrie.

Drahí bratia a sestry, prosím vás o modlitby, ktoré rád opätujem počas dní duchovného stíšenia, pričom budem prosieť o Božiu moc pre každého z vás, pre vaše rodiny a vaše spoločenstvá.“

RV, /snímka RV

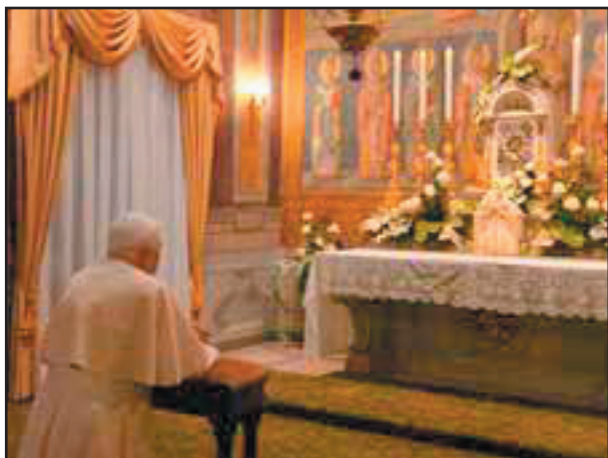
Pôstnym poslanstvom Benedikta XVI. sa inšpiroval aj patriarcha Lisabonu

Portugalsko (1. marca, RV/Fides) – Patriarcha Lisabonu kardinál José da Cruz Policarpo prijal poslanstvo pápeža Benedikta XVI. k Pôstnemu obdobiu ako výzvu a sprievodcu na prežitie liturgického obdobia priprav na Veľkú noc. Vo svojom poslanstve kardinál Policarpo vyzýva veriacich, aby prijali Božiu lásku „kontemplovaním ukrižovaného Krista“. Ponúkol viacero možností, ako prežiť plnohodnot-

ne Pôstny čas od adorácie Sviatosti oltárnej, až po malé skutky lásky. Kardinál Policarpo pripomenul, že Pôstne obdobie je špeciálny čas a príležitosť na častejšie prijímanie eucharistického Krista, lebo „eucharistia nie je stereotyp, ale stretnutie s láskou“. Veriacich kardinál Policarpo zároveň pozýva v tomto období k väčšej štedrosti a pomoci ľuďom v núdzi.

-ej-

Pôstne duchovné cvičenia za účasti Svätého Otca

Vatikán (24. februára, RV) - V prvú pôstnu nedeľu o 18:00 h, sa v kaplnke Redemptoris Mater vo Vatikáne začali pôstne duchovné cvičenia za účasti Svätého Otca. Benedikt XVI. tak nasleduje doterajšiu 80-ročnú tradíciu, keď v kalendári pápeža chýbajú audiencie, ktoré sú na týždeň nahradené vnútorným stíšením. Každý deň sú na programe ranné chvály o deviatej, po nich meditácia, o štvrt' na jedenásť modlitba predpoludním a meditácia, ďalšia o piatej a o trištvrte na šesť večery a adorácia. Sobotný záverečný program je naplánovaný iba na dopoludnie.

Duchovné cvičenia dáva kardinál Giacomo Biffi, emeritný bolonský arcibiskup, ktorý na budúci rok oslávi 80. narodeniny. Okrem dogmatickej teológie ako svojho odboru sa venoval katechetike a vydal aj množstvo diel venovaných práve meditácii. Vatikánske duchovné cvičenia viedol na pozvanie Jána Pavla II. už v roku 1989. Je členom kongregácií pre klérus a pre katolícku výchovu.

Témou tohtoročných exercícií je citát z Listu apoštola Pavla Kolosanom: „Hľadajte, čo je hore, kde Kristus sedí po pravici Boha! Myslite na to, čo je hore, nie na to, čo je na zemi!“ (Kol 3, 1-22).

Názvy rozjímaní sú Kajajte sa a verte evanjeliu; Prach si a na prach sa obrátiš; Objavovanie Pána vesmíru, histórie a srdca; My, udalosti, stvorenstvo a všeobecný Kristov primát atď. Osobitné meditácie budú venované udalostiam Zeleného štvrtku a Veľkého piatku a záverečné zamyslenia majú v pláne tému Eucharistia, Cirkev, svet. Každý deň sa účastníci duchovných cvičení povzbudia aj životom niektorého Božieho svedka: napríklad blahoslaveného kardinála Alfreda Ildefonsa Schustera; filozofa, teológa a mystika Vladimira Sergejeviča

Solovjova; kardinála Giovannioho Colomba a nakon Panny Márie.

Meditácie nemajú podľa vatikánskych pravidiel trvať viac ako 30 minút, aby ostal dostatok priestoru na osobné rozjímanie.

-dj-/ snímka RV

Sv. František porušil pôst z citlivosti voči bratovi

Vatikán (28. februára, RV) – Pôstny čas je aj časom duchovných cvičení – tento týždeň si ich robí Svätý Otec a pod vedením rozličných kazateľov sledujúcich rôzne tradície sa ponúkajú všetkým veriacim. Na to, ako sa prežívajú duchovné cvičenia vo Veľkom pôste vo františkánskej tradícii, sme sa spýtali kapucínskeho pátra Gianluigiho Pasqualeho, dekana teologického inštitútu Laurentianum v Benátkach.

„Sv. František dal metóde duchovných cvičení typicky františkánsky charakter každodennej modlitby srdca a pustovníckej kontemplácie ukrižovaného Krista – či už na drevenom kríži, alebo v chudobných.“

Nachádza sa vo Františkovom živote osobitná príhoda spojená s duchovnými cvičeniami?

„Najznámejšia je tá o strapci hrozna odtrhnutom počas noci v kláštornej vinici. Hovorí sa, že pri jedných duchovných cvičeniach vo Veľkom pôste bol istý brat na smrť hladný, a tak sa v noci odobral do kláštornej vinice, aby tam v skrytosti zjedol stravec hrozna, čím porušil pôst. Sv. František si to všimol a s veľkou citlivosťou sa k nemu pridal a spolu jedli hrozno, aby sa brat necítil sám, čím vykonal skutočný čin spoločenstva v milosrdenstve.“

Čo by ste poradili človeku, ktorý sa chce zúčastniť na duchovných cvičeniach?

„Predovšetkým odporúčam vykonať si duchovné cvičenia aspoň jeden týždeň v roku. Čiže prerušiť akýkoľvek kontakt s komunikačnými prostriedkami a uprednostniť výhradne spojenie so stvorenstvom, s prírodou a najmä s tichom.“

V súčasnej spoločnosti sa všetci náhlime a tak riskujeme banalizáciu najdôležitejších vecí: ako sa zastaviť počas dňa v uvažovaní a rozjímaní, aby sme sa vyhlili nebezpečenstvu odcudzenia?

„To je jednoduché: veľmi striedom používať telefóny a elektronickú poštu; aspoň päť minút venovať modlitbe k Bohu hneď po zobudení a pred zaspátním; ceniť si čas strávený zdanlivo neužitečne v rozhovoroch s priateľmi, v ktorých očiach sa lígoce svetlo Kristových priateľov.“

-te-

Tradícia duchovných cvičení vo Vatikáne

Vatikán (28. februára, RV) - Tradíciu duchovných cvičení vo Vatikáne inicioval pápež Pius XI. v roku 1929. Niekoľko mesiacov po svojom zvolení, 25. júla 1922, apoštolskou konštitúciou *Summorum pontificum* vyhlásil svätého Ignáca z Loyoly za „patrona duchovných cvičení“. „Duchovné cvičenia“ – napísal sv. Ignác – „sú najlepšou vecou, na akú môžem v tomto živote myslieť a na základe skúsenosti porozumieť, aby mohol človek aj sám osobne nájsť a mnohým iným priniesť skutočnú pomoc a úžitok.“

Počas prvých rokov pontifikátu Pia XI. sa exercície konali často, ale nie každoročne. 20. decembra 1929, v deň jeho kňazského jubilea, publikoval encykliku *Mens nostra*, ktorá sa týkala duchovných cvičení a v ktorej okrem iných dôležitých záležitostí, týkajúcich sa tejto problematiky, informoval celý katolícky svet o svojom rozhodnutí zaviesť tradíciu každoročných duchovných cvičení. Pius XI. zhrnul stáročnú skúsenosť v návrhu dávania duchovných cvičení, keď ich v encyklike nazýva „najmúdrejšou zbierkou pravidiel, ktoré sú schopné viesť dušu na ceste spásy a dokonalosti“. Od roku 1929, až na niekoľko prerušení, sa exercície vo Vatikáne konali raz do roka, v prvom týždni adventu. Pápež Pavol VI. termín ich konania presunul na prvý týždeň Pôstneho obdobia.

Tento rok termín duchovných cvičení za účasti pápeža Benedikta XVI. pripadol na týždeň od 25. februára do 3. marca. Vede ich emeritný arcibiskup Bologne kardinál Giacomo Biffi, ktorý už má takúto skúsenosť z roku 1989 počas pontifikátu Jána Pavla II. Témou exercícií je úryvok z Listu apoštola Pavla Kolosanom: „hľadajte, čo je hore, kde Kristus sedí po pravici Boha! Myslite na to, čo je hore, nie na to, čo je na zemi!“ (Kol 3, 1-2). Duchovné cvičenia sa začali minulú nedeľu v podvečer v Kaplnke Redemptoris Mater v Apoštolskom paláci slávením vešpier, meditáciou a eucharistickou adoráciou. Ukončené budú v sobotu 3. marca ráno slávením ranných chvál a záverečným zamyslením.

S cieľom prehľbiť históriu a dôležitosť duchovných cvičení sa Vatikánsky rozhlas obrátil na dona Danila Zanella, viceprezidenta Talianskej federácie pre duchovné cvičenia a riaditeľa Exercičného domu Villa Immacolata v Torreglii v pádskej diecéze. Začali sme otázkou, do akého obdobia môžeme datovať začiatok praxe duchovných cvičení.

„Ak sa pozrieme na Kristov život, môžeme povedať, že už On, keď odišiel na púšť, zápasil s tromi klasickými pokušeniami, ktoré sužujú aj náš život. Ježiš sa stavia proti logike zbožňovania moci, majetku a pôžitkov. Môžeme však povedať, že otcom duchovných cvičení je svätý Ignác v 16. storočí, po hlbokom zážitku jeho obrátenia v Manrese.“

Keď sa hovorí o duchovných cvičeniach, hneď sa myslí na svätého Ignáca z Loyoly. Sú v Cirkvi aj iné tradície, ktoré sa týkajú tejto praxe?

„Samozrejme, neexistuje výlučne ignaciánska spiritualita, ktorá je taká vzácna. Máme aj spiritualitu tereziánsku, pochádzajúcu od svätého Jána z Kríža a svätej Terézie z Avily. A taktiež všetky ďalšie prúdy, ktoré odtiaľ pramenia a sú nimi inšpirované. Samozrejme, poriadne očistenie a povýšenie prišlo na základe Druhého vatikánskeho koncilu, na ktorom bolo zdôraznené, že spiritualita bez teológie je slepá, no teológia bez spirituality je mŕtva.“

Akú dôležitosť majú duchovné cvičenia pre život kresťana?

„V tomto hluku a zmätku, ktorých sme my všetci tak trochu obeťami, sa stávajú veľmi dôležitými – spomeňte si, že sú tu tisícky kláštorov, pustovní a exercičných domov, roztrúsených po celom Taliansku – zastaviť sa aspoň na okamih a opäť urovnať svoj život, oslobodiť sa od neusporiadaných náklonností a predovšetkým zvíťaziť nad sebou samým, tak ako nám to pripomína sv. Ignác.“

Svätý Otec je pre nás ako prvý vzorom, keď každý rok prijíma duchovné cvičenia...

„Svätý Otec, tak ako jeho predchodcovia, nám dáva veľký príklad, spolu so svojimi spolupracovníkmi. On, ktorý je náš pastier, napriek tomu, ako veľmi je zaneprázdnený svojimi aktivitami po celom svete, nám dáva veľký príklad a ukazuje nám, že človek si vždy dokáže nájsť čas na veci, ktoré miluje.“

Absolvovali vo vašom Exercičnom dome v Torreglii duchovné cvičenia aj nejaké významné osobnosti?

„Pápež Ján XXIII., keď bol ešte benátskym patriarchom ako Angelo Giuseppe Roncalli, ktorý nám zanechal krásny príklad so svojou Sapientia Cordis, čiže príkladnou schopnosťou kontemplácie. Ja osobne som mal šťastie vidieť pápeža Lucianiho, čiže Jána Pavla I. s jeho horalskou chôdzou a s ružencom, v plnom zjednotení so svojím Pánom.“

A čo tí, ktorí nemajú možnosť zúčastniť sa na týchto duchovných cvičeniach?

„Povedal by som, že by mali oceniť to, čo nám zanechal Ján Pavol II., keď povedal, že naše farnosti sa majú stať školou modlitby a spirituality. V pôstnom období by nemali chýbať rôzne druhy stretnutí v našich farnostiach, rôzne spoločenstvá, skupinky a hnutia. Aj v našich každodenných životoch si môžeme nájsť okamihy zastavenia sa a rozjímania, napríklad večer. Napríklad my vedíme projekt „90 minút s Bohom“, čiže zasvätime hodinu a pol v rôznych farnostiach alebo pastoračných zónach, aby sme pomohli osobám spojiť každodennú aktivitu s okamihmi hlbokého večerného zamyslenia.“

-dj,Pr-

Britskí etici varujú pred zákonom o manipulácii s DNA ľudských embryí

Veľká Británia (27. februára, RV) – Sklamanie a znepokojenie spôsobilo rozhodnutie londýnskej vlády nezákať vyrábanie ľudsko-zvieracích embryí na účel výskumu kmeňových buniek. Zverejnil to denník Times, pričom zdôraznil prvé indície Blairovho kabinetu takýto výskum zakázať, na nátlak vedeckých lobistických skupín však zmenil názor. Genetik Bruno Dalla Piccola to pre Vatikánsky rozhlas komentoval takto:

„Ide o súčasť liberalizácie, ktorú si Spojené kráľovstvo osvojuje už dlho a prakticky už nekladie žiadne zásadné prekážky nijakému experimentu, ktorý sa týka človeka.“

Britskí etici varujú pred ďalším pokusom vytvárať dokonalého človeka, proti čomu práve minulý týždeň protestoval Benedikt XVI., keď na kongrese Pápežskej rady pre život varoval pred „novou vlnou diskriminačnej eugeniky v mene predpokladaného dobra jednotlivcov“. Vatikánsky rozhlas v tejto súvislosti oslovil docentku bioetiky Katolíckej univerzity v Ríme a predsedníčku združenia Veda a život prof. Máriu Luisu Di Pietrovú.

Sú obavy britských etických organizácií príliš hysterické, ako hovoria niektorí?

„Vonkoncom nie. Je zrejmé, že britské etické inštitúcie sú schopné vidieť tam, kam iní nedovidia. To, čo sa navrhuje v zákone o genetickej manipulácii s ľudskými embryami, je skutočne projekt eugenického typu, pričom eugenika znamená snahu vytvoriť rasu zodpovedajúcu vopred určeným vlastnostiam, medzi ktoré patrí aj úsilie vyhnúť sa akémukoľvek poškodeniu. Chorá osoba má byť liečená, kým tu sa navrhuje zasahovanie do ľudského genómu prostredníctvom genetickej terapie v embryonálnej fáze, pričom budú niektoré embryá napokon zničené. To vzbudzuje sériu otázok, najmä o tom, či sa v tomto tzv. terapeutickom návrhu, ako ho niektorí označujú, neskrýva eugenický program a či sa tak nepokračuje v barbarských experimentoch, ktoré už boli kritizované a odsúdené v minulých desaťročiach.“

Takéto experimenty sa zahalujú do ľudomilných snáh o liečenie ťažkých ochorení; nakoľko treba pri nich citlivo zohľadňovať utrpenie mnohých a nakoľko riskovať odsúdenie za odmietanie moderných vedeckých výdobytkov, ktoré môžu pomôcť?

„Problém je v tom, že dnes sa viac než formácia svedomia a pomoc pri rozvíjaní kritických schopností ľudí zdôrazňujú emócie. Ten, kto toto všetko ovláda, dobre vie, že ten, kto hrá na strunu citov, môže na svoju stranu pritiahnúť priazeň a podporu mnohých, pričom nikdy neozrejmitý základný fakt, že táto sloboda výskumu ide na úkor iných ľudských bytostí, čiže embryí, ktoré majú to isté právo na starostlivosť, na úctu a na samostatný

život. No to, čo sa deje, znamená pripúšťanie možnosti, že ľudské bytosti môžu byť použité na ciele, ktoré protirečia ich vlastnému dobru.“

-te-

Opakované útoky na život oslabujú reakciu svedomia

Vatikán (26. februára, RV) – Pápež Benedikt XVI. zaujal vo svojom prejave k účastníkom kongresu o úlohe kresťanského svedomia pri obrane práva na život ráznym dôrazom na nevyhnutnosť primeranej pastoračie, ktorá by kresťanov znova priviedla k celostnej formácii svedomia v službe životu. Konštatoval to Mons. Maurizio Calipari z Pápežskej akadémie pre život, ktorá medzinárodné stretnutie organizovala.

Svätý Otec sa v sobotu na záver kongresu prihovril účastníkom. Poukázal na to, že v rozvojových krajinách silnejú tlaky, podporujúce legalizáciu potratov, vyspelé krajiny hazardujú v oblasti biotechnologického výskumu a novou otázkou, s ktorou sa treba boriť, sú pokusy o uzákonenie eutanázie. „Kvôli tomu je ešte potrebnejšia výzva voči svedomiu, zvlášť voči svedomiu kresťanskému. „Svedomie,“ ako hovorí Katechizmus Katolíckej cirkvi, „je úsudok rozumu, ktorým človek poznáva morálnu akosť konkrétneho činu, ktorý hodlá vykonať, či práve koná, alebo už vykonal. Človek je povinný vo všetkom, čo hovorí a robí, verne sa pridržať toho, o čom vie, že je spravodlivé a správne (č. 1778). Z tejto definície vyplýva morálne svedomie, ktoré aby správne viedlo ľudské konanie, musí spočívať na pevnom základe pravdy, musí byť otvorené pre spoznanie skutočnej hodnoty činov a rebríčka hodnôt, aby dokázalo odlíšiť dobré od zlého.“

Podčiarkol rozumovú zdôvodniteľnosť práva na život – nielen pre niektorých, ale pre všetkých. Prečo to tak neplatí vždy? Mons. Calipari vidí jeden z dôvodov v prílišnej orientácii súčasnej kultúry na obraz. „Kto nie je schopný ponúknuť svoj vlastný obraz, akoby buď neexistoval, alebo nemal veľkú cenu,“ konštatoval a ako príklad uviedol embryo či ľudí v terminálnych životných štádiách. „Nedokážu prejavovať sa sami, sami poukazať na svoju hodnotu, a ak sa nesnažíme uznať ju my sami, ohrozujeme uznanie tohto práva pre všetkých.“

Ako pripomenul Mons. Calipari, nebezpečné je, že opakované útoky na život nás všetkých stavajú do situácie akéhosi návyku na tieto veci, takže sa dokonca už svedomiu nedovoľuje reagovať dostatočne rázne. „Všetci musíme preto pochopiť, aké je dôležité odporovať tomuto javu a tak sa znova vložiť do služby životu,“ uzavrel člen Pápežskej rady pre život Mons. Maurizio Calipari.

-te-

Cameronov objav Ježišovo hrobu je falošná senzácia

Svätá zem (1. marca, RV) – Ohlásený objav Ježišovo hrobu je fenomén nachádzajúci sa medzi fantastikou, reklamou a kasovým trhákom. Konštatovala to Fakulta biblických a archeologických vied Biblických františkánskych štúdií v Jeruzaleme, ktorá tak reagovala na premiéru dokumentu s názvom Stratený Ježišov hrob. Vytvoril ho James Cameron, známy ako režisér filmu Titanic. Výskumné centrum pripomína, že proti údajnému objavu sa vyjadrili všetci izraelskí archeológovia a nemá vedeckú hodnotu.

Ako pre Vatikánsky rozhlas potvrdil tajomník Pápežskej komisie pre posvätnú archeológiu prof. Fabrizio Bisconti, ide o starý objav z roku 1980, keď archeológ Amos Kloner našiel v jednej jeruzalemskej štvrti rodinnú hrobku s nápismi, na ktorých sa našli aj mená Ježiš, Mária, Marta a jeden z antroponimov znel Jeshua bar Joseph, čiže Ježiš, Jozefov syn. Boli to však v prvom storočí veľmi rozšírené mená, ktoré podľa prof. Biscontiho vonkoncom nemožno stotožňovať s Ježišom, a objav pred 26 rokmi vôbec nevzbudil takú pozornosť, aká by sa mu chcela pripísať dnes, lebo verejnosť skromným vedeckým zisteniam neraz dokreslí senzáčné črty.

“V minulosti sa hovorilo aj o nájdení Noemovej archy a o iných objavoch, ktoré by som nazval fantasmagóriou. Myslím si, že tento fenomén zapadá do historického vývoja. Dnes je chvíľa veľkých senzácií, veľkých pseudohistorických rekonštrukcií, ale ide o fantastickú archeológiu. Musíme si teda zvyknúť na tieto falošné objavy a falošné správy...”

-te-

Ľudové misie medzi slovenskými veriacimi v srbskej Selenči

Pôstne obdobie vo farnosti Selenča (Republika Srbsko) začalo tento rok netradične - ľudovými misiami, ktoré v dňoch 20.-25. februára viedli jezuiti

Jozef Mydla a Martin Halčák. Hlavná myšlienka misii vychádzala z Ježišovo „hlavného príkazu lásky“. Rozoberanie tejto témy sprevádzali aj prednášky o modlitbe.

Pátri jezuiti sa venovali aj návšteve chorých, ktorým vyslúžili sviatosť zmierenia, pomazanie chorých a podali eucharistiu. Významným okamihom bolo stretnutie na kajúcej pobožnosti, spovedanie či adorácia pred Najsvätejšou Sviatosťou oltárnou. Celé toto podujatie sprevádzala modlitba krížovej cesty a stretnutie s mládežou a deťmi. Pátri priniesli aj slovenskú duchovnú literatúru, ktorú si veriaci mohli zakúpiť. Misie zakončila prezentácia p. Halčáka o jeho ceste po Indii. **Marián Dej / snímka autor**

Biskupi budú v Rumunsku hovoriť o zmiešaných manželstvách

Rumunsko (24. februára, RV/SIR) – „Zmiešané manželstvá a rodiny v Európe“ – tak znie téma stretnutia predsedov siedmich biskupských konferencií juhovýchodnej Európy, ktoré sa koná v Rumunsku 1. – 4. marca.

Zámer stretnutia je hovoriť o manželských vzťahoch medzi katolíckym partnerom a veriacim, ktorý prijal krst v inej kresťanskej denominácii, ako aj o manželstvách medzi katolíckym partnerom a nepokrstenou osobou. Stretnutie, na ktorom Rada európskych biskupských konferencií zverejní výsledky prieskumu o rodine v Európe, zahŕňa aj rozhovory medzi miestnymi kresťanskými komunitami a delegátmi Pravoslávnej cirkvi, nevynímajúc verejné authority.

-ej-

Manifest Kresťanov pre Európu

Brusel (1. marca, RV) – Iniciatíva kresťanov pre Európu vydala manifest, ktorým apeluje na všetkých občanov Európskej únie a ich spätosť so spoločným projektom vyhláseným pred 50 rokmi v Rímskych zmluvách. Kresťania dali svojmu manifestu názov Vraciame sa k zmyslu budovania Európy a pozvali v ňom Európu, aby znova objavila svoju úlohu vo svete, kde má byť tvorcom pokoja, spravodlivosti a solidarity. Tak bude čeliť medzinárodnej skutočnosti plnej konfliktov, individualizmu a chudoby zasahujúcej celé národy vylúčené z rozvoja. K manifestu publikovanému včera sa pridala aj francúzska Nadácia Sociálnych týždňov a nemecký Ústredný katolícky výbor. Výzva podpísať dokument je adresovaná všetkým európskym katolíkom.

-te-

Španielski biskupi duchovne podporujú Katolícku cirkev v Južnej Amerike a Karibiku

Španielsko (24. februára, RV) - „Povolani byť učeníkmi a misionármi v Latinskej Amerike“ – toto heslo si Konferencia biskupov Španielska vybrala ako hlavnú myšlienku pre „Hispano-americký deň“, ktorý bude sláviť 4. marca. Španielski biskupi chcú, aby každá diecéza svojimi aktivitami vyjadrila duchovnú blízkosť a solidaritu s Cirkvou v Latinskej Amerike a Karibiku, s ohľadom na blížiacu sa 5. generálne zasadnutie biskupských konferencií tohto regiónu, ktoré sa uskutoční 13.-31. mája na pútnickom mieste Aparecida. Španielska biskupská komisia pre misie chce projektom zdôrazniť dôležitosť zamyslenia sa nad tým, čo v súčasnosti znamená byť kresťanom, ako urobiť stredobodom svojho života Ježiša a rozdávať kresťanskú lásku tým, ktorí ju potrebujú. -dj-

Predstavitelia Pápežských misijných spoločností v Oceánii sa stretli v Sydney

Austrália (26. februára, RV/Fides) – „Našou hlavnou úlohou je čoraz viac podporovať a prehĺbovať kontakty s mladými v Oceánii, a to ešte pred Svetovými dňami mládeže 2008 v Sydney,“ povedal po stretnutí s riaditeľmi Pápežských misijných spoločností v Oceánii jej riaditeľ pre Austráliu otec Terry Bell. „Najskôr navštívi austrálska mládež susednej krajiny a potom privíta nových priateľov počas SDM v júli budúceho roku v Sydney,“ dodal otec Bell. Hlavným cieľom stretnutia bolo podeliť sa so skúsenosťami, dojmami a ideami a diskutovať okrem príprav na SDM v Sydney o angažovanosti Pápežských misijných spoločností v Oceánii. -ej-

Arcibiskup Buenos Aires vyzýva veriacich na novú evanjelizáciu

Argentína (26. februára, RV/Fides) – Arcibiskup Buenos Aires kardinál Mario Bergoglio vyzval katolíkov vo svojej krajine na „prežitie Pôstneho obdobia ako Cirkev, ktorá sa modlí, uvažuje a činí pokánie, aby sa tak milosť Veľkej noci mohla vyliať na všetok Boží ľud“. Vo svojom pôstnom poslanstve kardinál Bergoglio používa biblický obraz Jonáša, ktorý sa snaží uniknúť

pred Božím hlasom, a dodáva, že „situácia je ťažká, nové potreby si žiadajú nové riešenia v prostredí, kde naša identita a názor sú v ohrození“. V tomto zmysle pozyva veriacich, aby neostali nečinní „vo svete, kde sa zdá byť Boh menej prítomný než kedykoľvek predtým a kde hodnoty, ktoré ponúkame, sa zdajú byť nepotrebné.“ Preto arcibiskup Bergoglio vyzýva katolíkov z Buenos Aires na novú evanjelizáciu. -ej-

Maronitský patriarcha vyjadruje znepokojenie nad ozbrojovaním

Libanon (27. februára, RV) – Maronitský patriarcha kardinál Pierre Nasrallah Sfeir počas svätej omše, ktorú v nedeľu celebroid v Bkerke – libanonskom sídle maronitskej Cirkvi, vyjadril znepokojenie z opätovného ozbrojovania politických strán, podobného tomu z čias občianskej vojny. Upozornil, že najmä v čase pôstneho obdobia by nemali chýbať gestá solidarity, nasmerované k tým najbiednejším.

Libanonská kríza zatiaľ zostáva v centre záujmov mnohých konferencií a rozhovorov: v pakistanskom Islamabade sa stretli ministri zahraničných vecí siedmich krajín, aby vypracovali program pre samit lídrov arabských štátov, ktorý sa uskutoční 28. a 29. marca. Jeho cieľom bude preskúmať konflikty, prebiehajúce v tomto regióne – vojnu v Iraku, libanonskú krízu alebo konflikt o nukleárnom programe Iránu. -Fr-

Paradoxy latinskoamerického kontinentu

Peru (27. februára, RV/CNS) – „Cirkevní predstavitelia, ktorí sa v máji stretnú v Brazílii na 5. generálnej konferencii biskupov Latinskej Ameriky a Karibiku, budú musieť čeliť paradoxom života na kontinente, na ktorom žije najviac katolíkov na svete,“ hovorí predseda Konferencie biskupov Guatemaly Mons. Alvaro Ramazzini Imeri. Napriek tomu, že 450 miliónov obyvateľov juhoamerického kontinentu z 551 miliónov veriacich patrí medzi katolíkov, je podľa slov biskupa Imeriho „praktizovanie kresťanskej viery v hlboké kríze, ktorá sa odráža na type spoločností na kontinente“. Ako ďalej vysvetľuje, „ide o spoločnosti, v ktorých pretrváva násilie, konzumizmus a pôžitkárstvo s veľkým nedostatkom sociálnej spravodlivosti“. Spomenuté problémy budú hlavnými témami, ktorými sa približne 160 hlasujúcich biskupov a 80 ďalších účastníkov májovej konferencie v Aparecide bude zaoberať. -ej-

Rokovala Subkomisia pre bioetiku

Na prvom zasadnutí v roku 2007 sa zišla v sobotu 24. februára v Bratislave Teologická komisia – Subkomisia pre bioetiku Konferencie biskupov Slovenska (TK – SpB KBS) pod vedením svojho predsedu. Na programe rokovania boli informácie zo života Cirkvi v SR a činnosti KBS, ktoré predniesol predseda subkomisie a predseda KBS Mons. František Tondra.

Podstatným bodom rokovania bolo predloženie nového štatútu subkomisie, ktorý vychádza zo základného štatútu KBS. Jeho definitívne prijatie a predloženie na schválenie sa uskutoční po zakončení pripomienok zo strany členov a stálych spolupracovníkov subkomisie.

Ďalším bodom programu bola príprava stanoviska TK – SpB KBS k demografickej situácii v SR. V tejto súvislosti prítomní pripomenuli stanovisko KBS, publikované už v roku 1996. KBS následne zorganizovala celospoločenský okrúhly stôl za účasti štátnych i neštátnych inštitúcií.

Subkomisia sa zaoberala aj otázkami výskumu kmeňových buniek a aktuálnymi otázkami bioetiky. Jedným z bodov zasadnutia bola tiež informácia o konferencii „Etika a bioetika vo vede a vzdelávaní“, ktorá sa konala v decembri 2006 v Bratislave pod záštitou UNESCO.

Daniel Dian

Výzva Konferencie biskupov Slovenska k riešeniu súčasnej demografickej situácie na Slovensku

Pred desiatimi rokmi, 28.2.1997, KBS zorganizovala celospoločenský okrúhly stôl za účasti štátnych i neštátnych inštitúcií o demografickej situácii na Slovensku. Jeho cieľom bolo upozorniť na tento problém a hľadať riešenie. Keďže situácia sa nezmenila, naopak trend je stále negatívny, opätovne zverejňujeme text Výzvy KBS k riešeniu súčasnej demografickej situácie na Slovensku zo dňa 28. júna 1996.

*Mons. František Tondra, predseda KBS
Bratislava 27.2.2007*

Výzva k riešeniu súčasnej demografickej situácie na Slovensku

My, biskupi katolíckej cirkvi na Slovensku, vedomí si svojho poslania a spoluzodpovednosti za osud národa, prežívame s veriacimi i neveriacimi obyvateľmi Slovenska ich každodenné starosti, radosti, trápenia, túžby i nádeje a sme vážne znepokojení negatívnym

populačným vývojom posledných rokov na Slovensku.

Základným predpokladom stability a prosperity každého národa, štátu, spoločnosti a cirkvi je stabilná rodina. Otcovia a matky, ktorí chcú mať deti a chcú ich vychovať k zodpovednosti, pracovitosti a morálnosti sú našim najvzácnejším pokladom.

Ako nás učí história, rozpad aj veľkých a silných štátov a zánik celých národov začal rozpadom rodiny a odmietaním detí.

Ako vyplýva z nedávno zverejnených štatistických údajov, dochádza v posledných rokoch na Slovensku k doteraz nevídanému poklesu pôrodnosti. Trend poklesu pôrodnosti je taký prudký a hlboký, že by pri dlhšom pretrvávaní mohol vážne ohroziť i samotnú existenciu národa.

Ak by pôrodnosť bola taká alebo dokonca nižšia ako v roku 1995 (index plodnosti 1,52), a tento stav by pretrvával dlhodobo, behom jednej generácie by sa počet obyvateľov Slovenska zredukoval o 20-25% a behom troch generácií o viac než polovicu.

Veľmi pozorne sledujeme a budeme sledovať demografický vývoj na Slovensku. Starnutie a ubúdanie obyvateľstva je veľmi negatívny faktor, ktorý môže mať v nasledujúcich rokoch závažný a zhubný dopad na náš celkový ekonomický, sociálny a geopolitický vývoj.

Práve v tejto dobe cítime potrebu položiť si spolu so všetkými obyvateľmi Slovenska zásadné otázky:

Akú hodnotu má každé dieťa pre nás osobne, pre náš národ, štát a pre celú Cirkev? Ako si predstavujeme našu budúcnosť, budúcnosť nášho národa, štátu a Cirkvi?

Akú cenu má pre nás matka a otec, ktorí majú deti, zodpovedne ich vychovávajú a tým sa v prítomnosti obetujú pre budúcnosť nás všetkých?

Vedení zodpovednosťou za budúcnosť národa a národnosti, na ktoré je zameraná naša pastoračná služba, upozorňujeme na mimoriadnu závažnosť súčasnej demografickej situácie:

V prvom rade apelujeme na verejnú moc, prezidenta, parlament a vládu, aby v rámci svojich právomocí pripravili a realizovali také rozhodnutia, ktoré by chránili a podporovali ľudský život, dieťa a rodinu. Je morálnou povinnosťou štátu a jeho predstaviteľov vytvárať také legislatívne, ekonomické a sociálne podmienky, aby obyvateľstvo nevymieralo.

Vyzývame aj všetky organizácie, vedecké ústavy, nadácie, zástupcov médií, tvorcov verejnej mienky, predstaviteľov ekonomických, zdravotníckych, sociálnych, školských a ďalších rezortov, aby si uvedomili hrozivú situáciu demografického vývoja na Slovensku, konkrétne dopady v jednotlivých oblastiach života, aby v tejto veci zaujali stanovisko a aby pomáhali hľadať riešenia a cesty z tejto neutešenej situácie.

Vyzývame tiež všetkých ľudí dobrej vôle, veriacich i neveriacich, aby neupadli do beznádeje, aby sa nedali odradiť momentálnymi ťažkosťami alebo zlákať zdan-

livými výhodami a aby sa nebáli odovzdávať úžasný a jedinečný dar života budúcim generáciám a solidárne pomáhať tým, ktorí tak robia.

Uvedomujeme si súčasnú veľmi ťažkú situáciu mladých rodín, najmä rodín s deťmi. Citlivo vnímame ich veľké starosti a problémy a sme im za to vďační, že prostredníctvom svojich detí a ich zodpovednou výchovou zabezpečujú budúcnosť nášho národa, štátu, spoločnosti a Cirkvi. Im patrí naše požehnanie, naša vďaka a naša úcta.

V krátkom čase pozveme všetkých kompetentných predstaviteľov štátnych inštitúcií, cirkví, spoločenských organizácií, politických strán a predstaviteľov spoločenského života k okrúhlemu stolu, aby sme spoločne analyzovali situáciu a hľadali riešenia a východiská zo súčasnej negatívnej demografickej situácie.

Pevne dúfame, že táto výzva bude chápaná ako prejav úprimnej lásky a starostlivosti o spoločné dobro. Úbytok obyvateľstva má vážne následky pre hospodársky a spoločenský život veľkých a vyspelých národov, o to viac a rýchlejšie sa prejavujú tieto následky u malých národov a v chudobnejších krajinách. Keď nenájde odvalu a silu chrániť ľudský život, podporovať usporiadaný rodinný život a chrániť rodiny s deťmi, za pár rokov sa ocitáme v nebezpečnej a nevypočítateľnej situácii.

Deti sú požehnaním, naplnením a pokračovaním života rodičov, Cirkvi, národa a spoločnosti. Bez zodpovedných a obetavých rodičov niet detí a bez detí niet budúcnosti. Národ bez detí je národ bez budúcnosti.

*Katolícki biskupi Slovenska
V Bratislave, dňa 28. júna 1996*

Stanovisko Mons. Jána Sokola, k zverejňovaným dokumentom

Opakovane vyhlasujem a potvrdzujem, že som nikdy s ŠtB vedome nespolupracoval, čiže nikdy som vedome neposkytol ŠtB informácie, ktoré by poškodili Katolícku cirkev, alebo ktoréhokoľvek spoluobčana. Príslušníci ŠtB si vynucovali stretnutia so mnou. Pri týchto stretnutiach, ktoré boli pre mňa ponižujúce, som sa snažil ochraňovať záujmy Cirkvi a odviesť pozornosť ŠtB k nepodstatným záležitostiam.

Vedomý si toho, že mám čisté svedomie v otázke mojej bezvýhradnej vernosti Cirkvi, lojality voči Svätému Otcovi a voči spolubratom kňazom aj v ťažkých časoch komunistického prenasledovania, pokladám toto moje vyjadrenie za odpoveď na všetky otázky, týkajúce sa dokumentov zverejňovaných ÚPN.

Trnava, 26. februára 2007

„Vzťah ako základ výchovného pôsobenia“ na stretnutí učiteľov v Novej Bani

V Novej Bani sa 26. februára na metodickom dni stretlo približne 120 pedagogických zamestnancov katolíckych i štátnych škôl pôsobiach na území Banskobystrickej diecézy a hostia. Odborné prednášky, na ktoré sa pedagógovia sústreďovali, potvrdili dôležitosť budovania úprimného vzťahu medzi vyučujúcim a žiakom. Stretnutie predsedal diecézny biskup Rudolf Baláž, predseda Komisie pre katechizáciu a školstvo KBS.

V homílii počas svätej omše povzbudzoval pedagógov, aby dbali na osobné svedectvo, ktorým môžu najúčinnejšie vplyvať na zverených žiakov. Vysvetlil prítomným kľúčový význam desiatich Božích prikázaní v živote dnešného človeka, ktorý sa konfrontuje s mnohými spoločenskými tlakmi a názormi. Práve poriadok osobného života podľa Božieho poriadku je základom aj pre plodnú výchovu detí v rodine i v školách.

Rôzne odborné pohľady prednášateľov počas stretnutia sa zhodovali na centrálnej úlohe, ktorú majú vzťahy a interakcia medzi vyučujúcim a dieťaťom. Prof. Harald Mandl, pedagóg z diecézy Eisenstadt, vyzdvihol osobný vzťah a interakciu medzi učiteľom a žiakom ako základ, na ktorom pedagóg musí stavať pri vyučovaní. „Disciplína predpokladá nadhľad, pramení zo sebedomia, ktorým vládne sami sebe, a nie sebedomia, ktoré vládne nám. Disciplína súvisí s presvedčením, svedomím a zrelosťou,“ pripomenul Prof. Mandl v rámci prednášky Poriadok a disciplína. Vyučujúci má byť podľa nemeckého prednášateľa prirodzenou autoritou, schopnou flexibilne reagovať na otázky detí.

Riaditeľ TK KBS Jozef Kováčik v príhovore k zhromaždeným pedagógom upozornil na manipuláciu, ktorou médiá silne vplyvajú na detského diváka či poslucháča. Jozef Kováčik charakterizoval rôzne druhy masmediálnej manipulácie a sublimálnych posolstiev zakódovaných do mediálnych vizuálnych alebo zvukových výstupov. Zdôraznil, že najlepší spôsob ako predchádzať násilnej manipulácii, pôsojacej na podvedomie detí, je práve osobná blízkosť učiteľa a rodiča a jeho úprimný vzťah s dieťaťom.

Doobedňajšiu sekciu ukončil biskup Baláž povzbudením pedagógov k správne mu užívaniu masmédií pre osobný život a prácu so žiakmi. Tiež ich povzbudil k osobnej zaangażovanosti pri tvorbe a podpore masmédií s kresťanským poslaním ako TV Noe a TV Lux na Slovensku.

Poobedňajší program pokračoval v sekciách venovaných témam z bioetiky, didaktiky, či vzťahu katolíckeho učiteľa k Svätému písmu, ako zdroju jeho učiteľského pôsobenia. Ing. Mgr. Jana Brázdilová, riaditeľka diecézneho školského úradu, pripomenula aj dôležitý neformálny prínos diecézneho metodického dňa: „Pri takýchto stretnutiach sa buduje spoločenstvo. Spoločenstvo pedagógov v diecéze.“ **Zuzana Juhaniaková**

Ordinár na privítaní vojakov, ktorí sa vrátili z Iraku

Medaily za službu v mierových a pozorovateľských misiách odovzdal minister obrany František Kašický 27. februára v Martine vojakom siedmej rotácie, ktorí ukončili pôsobenie v mierovej operácii Iracká sloboda v Iraku aj za prítomnosti ordinára OS a OZ SR Mons. Františka Rábeka. Posledná, siedma rotácia slovenskej jednotky v Iraku, sa domov vrátila v nedeľu, čím sa ukončilo pôsobenie SR v operácii Iracká sloboda. Medzi vojakmi, ktorí sa vrátili, bol aj vojenský kaplán por. Peter Dzijak z Leteckej základne v Prešove.

V rámci operácie Iracká sloboda bolo od júla 2003 vyslaných 716 príslušníkov ozbrojených síl SR, z toho jedna žena, ktorá sa vrátila s poslednou rotáciou. Počas štvorročného pôsobenia zahynuli štyria slovenskí vojaci, v júni 2004 Peter Dinga, Vladimír Simonides a Miroslav Frkáň, v novembri 2006 Rastislav Neplech. Počas svojho pôsobenia jednotka odmínovala mechanicky 888 570 a ručne 184 045 metrov štvorcových územia. Pri odmínovacích prácach zničili vojaci 665,68 ton munície a pri plnení úloh odjazdili 520,4 tisíc kilometrov a odpracovali 12,5 tisíc motohodín.

Pôsobenie duchovnej služby Ordinariátu OS a OZ SR a jeho vojenských kaplánov v tejto bojovej misii možno považovať za úspešné. Počas jej trvania sa v nej vystriedali 4 vojenský kapláni. Poskytovali duchovnú službu našim vojakom v základných táboroch Charlie a Echo i mimo nich. Mali k dispozícii vojenskú kaplnku a úzko spolupracovali s vojenskými kaplánmi poľského kontingentu. Vykonal aj najsmutnejšie obrady z celého pôsobenia - posledné rozlúčky so zosnulými slovenskými vojakmi pred odvozom ich pozostatkov do vlasti a snažili sa pomôcť ich spolubojovníkom vyrovnat' sa so žiaľom. S vojakmi však zažili aj radostné chvíle, zvlášť počas vianočných a veľkonočných sviatkov.

Tibor Ujlacký

Štvrté výročie vzniku Ordinariátu OS a OZ SR

V hlavnom chráme Ordinariátu ozbrojených síl a ozbrojených zborov SR – Kostole sv. Jána z Mathy v Bratislave na Župnom námestí sa 1. marca uskutočnila slávnosť pri príležitosti 4. výročia vzniku špecifickej inštitúcie zabezpečujúcej duchovnú službu katolíckym veriacim v Ozbrojených silách SR, Policajnom zbore, Zbore väzenskej a justičnej stráže, Železničnej polície, Hasičského a záchranného zboru a Slovenskej informačnej služby. Sláv-

nostnú pontifikálnu sv. omšu celebroidal apoštolský nuncius Svätej stolice v SR Mons. Henryk Józef Nowacki spolu s Mons. Františkom Rábekom, ordinárom OS a OZ SR, Mons. Rudolfom Balázom, banskobystrickým diecéznym biskupom, Mons. Tomášom Galisom, pomocným banskobystrickým biskupom a vojenskými, policajnými a väzenskými kaplánmi z celého Slovenska za účasti predstaviteľov Ozbrojených síl a ozbrojených zborov Slovenskej republiky a širokej verejnosti. Po skončení liturgickej slávnosti sa pozvaní hostia s ordinárom a kaplánmi ordinariátu v priestoroch pastoračného centra Quo Vadis zúčastnili na spoločenskom stretnutí.

Ordinariát OS a OZ SR je inštitúciou - samostatnou personálnou diecézou, zabezpečujúcou výkon duchovnej služby katolíckym veriacim v ozbrojených silách a ozbrojených zboroch, ako aj osobám zbaveným slobody rozhodnutím štátneho orgánu podľa „Základnej zmluvy medzi Slovenskou republikou a Svätou stolicou“, a osobitnej medzinárodnej „Zmluvy medzi Slovenskou republikou a Svätou stolicou o duchovnej službe katolíckym veriacim v ozbrojených silách a ozbrojených zboroch Slovenskej republiky“. Ordinariát OS a OZ SR zriadila Svätá stolica 1. marca 2003. Člení sa na vikariáty na Generálnom štábe Ozbrojených síl SR, na Generálnom riaditeľstve Zboru väzenskej a justičnej stráže a na Ministerstve vnútra SR. Ordinariát má v súčasnosti 39 kaplánov vo všetkých zložkách.

Tibor Ujlacký

Vojenský biskup na návšteve vo väzení

Bránu Ústavu na výkon trestu odňatia slobody v Dubnici nad Váhom 25. februára, na prvú pôstnu nedeľu prekročil ordinár ozbrojených síl a ozbrojených zborov Slovenskej republiky, biskup Mons. František Rábek.

Návšteva prebehla v sprievode služobného zástupcu riaditeľa ústavu a miestneho väzenského kaplána npor. Bartolomeja Juhása, SDB. V rámci pastoračnej návštevy ústavu požehnal väzňami namalované obrazy sv. Šebastiána - patróna ordinariátu, sv. Gorazda, patróna kaplnky a Jána Krstiteľa, ktoré budú dotvárať sakrálnu atmosféru väzenskej kaplnky sv. Gorazda. Následne biskup Rábek odslúžil bohoslužbu, počas ktorej dvom odsúdeným udelil sviatosť birmovania. Slávnostnú atmosféru bohoslužby obohatil aj gitarový sprievod hudobnej skupiny Gorazd a spev odsúdených.

Odsúdení sa biskupovi Rábekovi v závere poďakovali a ako dar mu zahráli a zaspievali pieseň „Viera je sviecou“ a odovzdali mu zažatú sviecu. **Tibor Ujlacký**

Odkaz patróna umelcov a storočnica L. Hanusa

Spomienkovým programom si v pondelok, 26. februára, na Filozofickej fakulte (FF) Katolíckej univerzity (KU) v Ružomberku pripomenuli dve osobnosti z oblasti filozofie, umenia a estetiky. „Celá akademická obec si pripomína 100. výročie narodenia Ladislava Hanusa, ktorému je na KU venovaná veľká pozornosť prostredníctvom Vedeckého ústavu Ladislava Hanusa na FF KU a blahoslaveného brata, Fra Angelica, patróna umelcov,“ uviedol na úvodvätej omše v Kaplnke sv. Alberta riaditeľ Katolíckeho biblického diela na Slovensku prof. Anton Tyrol.

„Ladislav Hanus patrí k najlepším synom slovenského národa. K najtalentovanejším ľuďom v oblasti filozofie, estetiky, umenia a kultúry, sakrálneho umenia, u ktorého svojim bystrým postrehom Boží sluha Ján Vojtaššák, si všimol jeho nevšedný talent,“ uviedol. Priblížil aj ďalšie etapy jeho života a odkazu pre súčasnú generáciu.

„Chceme si pripomenúť aj Deň umelcov,“ povedal a dodal, že Fra Angelico je známy svojou nevšednou mystikou, umeleckým štýlom a kompozíciou obrazov, v ktorých sú zachytené teologické témy. „Pri obrazoch môžeme nielen obdivovať krásu, ale aj meditovať,“ poznamenal.

Iniciatívy FF KU pamätať na tieto osobnosti Ladislava Hanusa a Fra Angelica majú podľa Tyrola svoj zmysel. „Potrebná je dlhá cesta, kým porozumieme nekonečnú hodnotu a perspektívy človeka. Kým sa toto dosiahne, musíme sa učiť a čerpať aj od Ladislava Hanusa a Fra Angelica. Predovšetkým sa ale musíme učiť od Ježiša Krista, pretože On od nás požaduje, aby sme si všimali svojich blížnych, ako jeho samého,“ povedal.

Program spomienky pokračoval pri hrobe na ružomerskom cintoríne, kde si pamiatku Ladislava Hanusa utčili položením venca, kytice a zapálením sviečok.

FF KU v Ružomberku pripravila pri príležitosti 100. výročia narodenia Ladislava Hanusa aj vedecko-umelecký spomienkový seminár.

Program dňa vyvrcholil kultúrnym programom, keď jeho súčasťou sa stal autorský projekt inscenácie Univer-

zitného divadla FF KU pod vedením režisérky Juliany Sersenovej s názvom Fragmentsy so života blahoslavenej Zdenky Schellingovej. **Michal Lipiak/ snímka -dl-**

Nové knižné dielo kardinála Korca

Stretnutie s kardinálom Jánom Chryzostomom Korcom sa uskutoční v nedeľu 11. marca 2007 o 16.00 h v priestoroch UPeCe.

Kardinál Korec vystúpi na stretnutí s príhovorom a prednáškou, ktorú bude natáčať TV LUX a ktorá bude následne odvysielaná v TV NOE v rámci Večernej univerzity. Po nej bude nasledovať prezentácia jeho nového dvojväzkového diela s názvom: Sloboda ako dar – či záhuba? Knihu predstaví ThDr. Ivan Šulík. Počas programu odznie aj úryvok z tohto diela.

Podujatie bude moderovať Jana Hanúsková. Celý program obohatia aj krátke hudobné vstupy v podaní speváckej a hudobnej skupiny pôsobiacej pri UPeCe. Záverečné slovo prednesie hosťiteľ – P. Milan Bubák, správca UPeCe.

Anna Kolková

V Ružomberku sa konal seminár ku Dňu počatého dieťaťa

Prípravný seminár ku Dňu počatého dieťaťa pripravilo eRko – Hnutie kresťanských spoločenstiev detí v spolupráci s Fórum života v sobotu 24. februára v priestoroch Univerzitného pastoračného centra (UPaC) Jána Vojtaššáka v Ružomberku. Jedným zo základných cieľov podujatia sa stala výzva prebudiť u účastníkov postoj angažovanosti k aktivitám pro life s vedomím spoluzodpovednosti za súčasnú realitu, ktorej súčasťou je beztrietne vraždenie nenarodených detí (VND). Seminár zároveň pripravil účastníkov k tomu, aby sa sami mohli stať aktívnymi účastníkmi kampane k DPD. Zorientoval ich aj v reálnych možnostiach a pripravil ich na možné reakcie zo strany okolia. V závere poukázal aj na východiská v súčasnej potratovej realite.

Podľa Ľuboša Štofka, ktorý zúčastneným s pomocou powerpointovej prezentácie a osobného svedectva priblížil hlavný význam DPD, sa dnes v spoločnosti negatívne skutočnosti označujú jemnejšími výrazmi.

V ďalšej časti seminára Ľuboš Štofko objasnil otázku, či je možné, aby sa stali VND minulosťou. Vysvetlil aj základné body, ktoré využívajú zástancovia potratov a pripomenul zásady protiargumentácie voči nim.

Michal Lipiak

Pôstna kvapka krvi vo farnosti v Sobranciach

Vyššie 40 veriacich Rímskokatolíckej farnosti sv. Vavrince v Sobranciach sa rozhodlo 26. februára vo farských priestoroch darovať svoju krv mobilnej jednotke transfúznej stanice v Košiciach ako pôstny prejav záujmu o potreby iných. Nadchli sa pôstnou myšlienkou z Popolcovej stredy, ktorá všetkých vyzýva k almužne ako záujmu o potreby iných. Akcia sa vydarila vďaka aktivite pani kostolníčky Marty, pánovi kaplánovi Jozefovi, ktorý sa osobne rozhodol darovať krv a tiež vďaka PhDr. Ivete Ivanišovej, z miestneho úradu práce.

RKFÚ Sobrance

Slávnosť v bazilike v Ľutine

Pri príležitosti sviatku Katedry sv. apoštola Petra slávil v sobotu 24. februára prešovský eparcha Ján Babjak archijerejskú svätú liturgiu v Bazilike Zosnutia Presvätej Bohorodičky v Ľutine. Je to najväčšie pútnické miesto Prešovskej eparchie.

Na slávnosti sa zúčastnili aj bohoslovci z Gréckokatolíckeho kňazského seminára bl. biskupa P. P. Gojdiča v Prešove a veľa mladých ľudí. Niektorí z nich, napr. z farnosti Červená Voda, putovali do Ľutiny peši.

Otec biskup sa v homílii zameral na útoky proti Cirkvi. Mňa prenasledovali, budú prenasledovať aj vás, tlmočil slová Ježiša Krista, ktoré povedal na adresu svojich učeníkov. Pozval všetkých dôverovať Bohu a Cirkvi. Slávnosť bola zakončená pápežskou hymnou.

Lubomír Petrik

Posviacka mládežníckeho centra v Sabinove

V Gréckokatolíckej farnosti v Sabinove sa v nedeľu 25. februára uskutočnila slávnosť posviacky Mládežníckeho pastoračného centra blahoslaveného Pavla Petra Gojdiča, ktorú vykonal prešovský eparcha Ján Babjak, SJ. Centrum sa nachádza neďaleko farského Chrámu Najsvätejšieho Srdca Spasiteľa.

V homílii pri archijerejskej svätej liturgii vладыka vychádzal zo slávania Prvej pôstnej nedele, teda zo skutočnosti, že sa začal požehnaný čas Veľkého pôstu. Položil otázky: Ako sme začali tento pôst? Rozumieme mu? Čo od neho očakávame? Odpovede na

tieto otázky ponúkol cez myšlienky z veršovej slohy veľkopôstnej večierne. „Prostredníctvom pokánia odhodme kvas hriechu.“ Hriech nás najviac ničí – je najväčším utrpením človeka. Pokánim a pôstom môžeme kráčať v ústrety víťazstvu nad hriechom, v ústrety večnému životu. „Nasledujme Spasiteľa našich duší, ktorý nám dal pôst ako zbraň proti diablovi“, pokračoval vладыka ďalšou myšlienkou z pôstnej večierne. Bohatstvo ducha máme všetci na dosah. Čerpajme z neho. Pôstne obdobie je čas milosti, čas spásy.

Otec biskup spomenul aj skutočnosť, že Sabinov je požehnaným miestom, lebo v tamojšej gréckokatolíckej farnosti pôsobil blahoslavený Pavel Peter Gojdič, OSBM a blahoslavený Metod Dominik Trčka, CSsR.

Na adresu mladých vладыka povedal, že pastoračné centrum má slúžiť hodnotnému využívaniu ich voľného času a ich kresťanskej formácii. Zároveň poďakoval všetkým, ktorí sa pričínili o jeho zriadenie. Na slávnosti sa zúčastnili aj hostia, medzi ktorými bol predseda Prešovského samosprávneho kraja Peter Chudík a primátor mesta Sabinov Peter Molčan.

Lubomír Petrik, ISPB

Druhý ročník „lectio divina“ v Kňazskom seminári v Spišskej Kapitule

V predvečer prvej pôstnej nedele 24. februára sa v Kňazskom seminári biskupa Jána Vojtaššáka v Spišskej Kapitule oficiálne začal v poradí už druhý ročník meditácií nad textami Svätého písma metódou „lectio divina“. Seminaristi sa takto vždy v sobotu večer pred pôstnou nedeľou schádzajú v kaplnke, aby spoločne uvažovali nad textami Božieho slova, ktoré ponúka liturgia nasledujúcej nedele. Svojou prednáškou tohtoročný cyklus otvoril František Trstenský, vyučujúci na Katedre biblických vied KU v Ružomberku.

Lectio divina je meditatívny spôsob duchovného čítania Svätého písma, ktorý praktizovali už cirkevní otcovia v dávnych časoch. Pri čítaní Svätého písma ide o dynamický proces, ktorý sa začína čítaním textu a postupne vrcholí v osobnom stretnutí s Božím slovom, obsahom ktorého je tichá radosť z Ježiša Krista. Takáto skúsenosť predstavuje nezabudnuteľné a trvalé duchovné bohatstvo človeka.

V tomto pôstnom čase sa bohoslovci chcú ešte viac spojiť s Kristom a tak aj s ľuďmi, pretože nikto nemôže pravdivo rozprávať o Kristovi, ak ho sám nepozná a nestretne sa s ním v jeho Slove. Veď kto nepozná Písmo, nepozná Krista. A kto nepozná Krista, nemôže ho skutočne milovať.

Florián Volf

Dobrá novina vyhodnotila zbierku

Vyššie 25-tisíc koledníkov sa počas Vianoc zapojilo do koledníckej akcie Dobrá novina, ktorú eRko – Hnutie kresťanských spoločenstiev detí organizovalo už dvadnásť rok a ktorej výsledky vyhodnotilo vo februári.

Koledníci v takmer 1 100 farnostiach na celom Slovensku navštívili okolo 77-tisíc rodín a vyzbierali 16 934 012 korún. Z výťažku zbierky, do ktorého sú zahrnuté aj príspevky individuálnych darcov, budú podporené rozvojové projekty pre núdznych ľudí v afrických krajinách. Ťažiskovými projektmi 12. ročníka sú centrum pre dievčatá ulice Uzima Wa Watoto v Nairobi a detský domov pre chlapcov ulice v kenskom Nyeri.

Organizátori Dobrej noviny ďakujú všetkým darcom za veľkodušnosť, deťom a dobrovoľníkom za nezištné nasadenie, ako aj rodičom, biskupom a kňazom za podporu Dobrej noviny. eRko

Spomienka na profesora Okála

V pondelok 19. februára sa na Teologickej fakulte TU v Bratislave konal spomienkový seminár pri príležitosti 10. výročia úmrtia profesora klasickej filológie Miroslava Okála.

Zádušnú sv. omšu slúžil P. Cyril Šesták SJ. Po nej sa uskutočnil seminár, na ktorom odznela prednáška PhDr. Kláry Buzássyovej CSc. o osobnosti tohto skvelého učiteľa, ktorý sa zapísal do srdca svojich žiakov nielen ako odborník, ale aj ako človek vysokých ľudských kvalít.

Prednáška prof. PhDr. Daniela Škovieru PhD. o záujme prof. Okála o neolatinistickú literatúru na Slovensku ukázala poslucháčom jednu z viacerých odborných ciest, ktorými tento klasický filológ kráčal.

Doktorskú prácu prof. Okála predstavil P. Cyril Šesták PhD. Znova sa nám v nej predstavil prof. Okál ako precízny bádateľ-vedec, ktorý položil základ slovenskej klasickej filológie. Terézia Sukopová

Ďalší ročník konferencie Kresťan v dnešnej nemocnici

14. apríla sa v Martine uskutoční II. konferencia Kresťan v dnešnej nemocnici. Komunikácia je hlavnou témou tohto ročníka konferencie. Celodenný

program sa začne svätou omšou o 8:00 vo Farskom kostole sv. Martina. Mons. Štefan Sečka, hlavný celebrant, sa v homílii zameria na komunikáciu medzi Bohom a človekom.

V prvom bloku prednášok sa domáci i zahraniční hostia budú zaoberať témami:

Komunikácia lekára s pacientom: posolstvo z hospicu; Podávanie záťažových informácií pacientovi a príbuzným;

Pravda a nádej na nemocničnom lôžku;

Právne aspekty komunikácie medzi zdravotníckym pracovníkom, pacientom a príbuznými.

Popoludní bude druhý blok prednášok venovaný témam:

Komunikácia muža so ženou angažovanou v pomáhajúcej profesii;

Komunikácia: Žena – počaté dieťa;

Etické kritériá pri komunikácii zlých správ;

Úmrtie a pitva ako osobitný komunikačný problém v zdravotníctve.

Konferenciu Kresťan v dnešnej nemocnici usporiada Rada pre pastoračiu v zdravotníctve pri KBS a jej predseda Mons. Štefan Sečka v spolupráci s nemocničnou duchovnou službou.

Záujemcovia o účasť sa môžu prihlásiť do 31. marca 2007 na adrese:

MUDr. Mária Kočišová

e-mail: mariakocis@yahoo.com, mob.: 0905502018

Projekt pre mladých Využi svoj čas!

Približne 70 mladých ľudí vo veku 14 – 15 rokov z ôsmich obcí Slovenska sa zapojilo do projektu rozvoja životných zručností, ktorý organizuje eRko pod názvom Využi svoj čas!

Cieľom projektu je počas pravidelných stretnutí v mesiacoch február až jún 2007 rozvíjať životné zručnosti zodpovednosť, dôveryhodnosť, spolupráca, organizovanie a plánovanie u mladých ľudí. Účastníci projektu si najskôr vďaka pripravenej metodike pod vedením vedúceho a za pomoci pracovných listov osvoja jednotlivé zručnosti. Na záver projektu bude ich úlohou samostatne zorganizovať vlastné podujatie pre miestnu komunitu pod supervíziou vedúceho.

Účastníkov projektu z rôznych kútov Slovenska spája internetová stránka (www.erko.sk/vyuzisvojcas), na ktorej sa môžu podeliť o svoje skúsenosti z jednotlivých stretnutí a diskutovať o preberaných témach.

Projekt Využi svoj čas! vznikol vďaka finančnej podpore Nadácie pre deti Slovenska a spoločnosti Tippo, a.s. v rámci programu Stierame rozdiely. eRko